

ПРО ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Як відомо, в ЗНТУ протягом останніх років ведеться викладання курсу вищої математики англійською мовою для студентів електротехнічного факультету. Переваги такого рішення абсолютно очевидні у контексті глобалізації, інтегрування університету та його випускників в міжнародну освітню систему. Але попри очевидні плюси існують також і мінуси, оскільки такі курси мають певні недоліки. Нижче сформуємо деякі проблеми, з якими стикаються викладачі курсу вищої математики при читанні англійською мовою, а також можливі шляхи їх подолання.

Перша проблема пов'язана з вхідним рівнем володіння англійською мовою нашими студентами (адже це першокурсники). З самого початку вони починають слухати лекції англійською, спілкуватись англійською на практичних заняттях, користуватись методичними розробками, написаними англійською. Це є для них викликом внаслідок відсутності подібного досвіду навчання в минулому. Дана ситуація може примусити викладача спростити пояснення, уникнути розгляду деяких важливих, але важких для розуміння деталей. Це в свою чергу може призвести до недостатнього і неповного вивчення деяких аспектів дисципліни. Ця проблема вирішується інтенсифікацією вивчення власне англійської мови в перший рік навчання (студенти "іноземних" груп мають додаткові години мови в порівнянні зі студентами "звичайних" груп).

Друга проблема полягає у тому, що викладання предмету іноземною мовою (як і сприйняття матеріалу студентами) неминуче проходить уповільненим темпом. Викладач повинен говорити чітко, не швидко; досить часто доводиться повторювати фрази кілька разів. Сприйняття та усвідомлення інформації студентами також відбувається повільніше. В результаті в рамках часу, відведеного на курс вищої математики, студенти "іноземних" груп встигають опрацювати менший обсяг матеріалу, ніж ті, хто навчається рідною мовою. Така ситуація може вплинути на виконання навчального плану. І тут великого значення набуває досвід викладача, який дозволяє критично підходити до добору матеріалу, послідовності його опрацювання. Тобто дана проблема вирішується методичною кваліфікацією викладача.

Третя проблема пов'язана з наступним фактом: на відміну від тих технічних вишів, де курс математики англійською мовою читається як додатковий (факультативний) паралельно з курсом рідною мовою, в ЗНТУ курс англійською мовою є єдиним курсом вищої математики. Внаслідок цього

викладач опиняється перед необхідністю дублювати термінологію рідною мовою. Це, очевидно, необхідно для того, щоб володіти адекватним розумінням термінології і правильно її використовувати в професійному контексті. Тому викладач повинен для кожного терміну давати студентам точний еквівалент рідною мовою, пояснювати термін іншими словами, давати дефініцію або приклад, а також складати глосарій для кожної теми.

І нарешті, ще одна проблема впливає з відмінностей у підходах до вивчення математики у нас і на заході. Як відомо, англomовна математика більшою мірою націлена на практичні застосування. Говорять, що основною метою західної математичної освіти є *know how*, а нашої — *know why*. Тому наші школярі та студенти можуть з легкістю оперувати комплексними числами, тригонометричними та логарифмічними перетвореннями, розв'язувати нетривіальні стереометричні задачі, але губляться при розв'язанні найпростіших комбінаторних, статистичних, фінансових задач, не можуть формалізувати задачу, описану в термінах конкретної життєвої ситуації. А на заході цьому вчать мало не з четвертого-п'ятого класів! Слід також зауважити, що контрольні, тестові та екзаменаційні задачі також подаються в дещо інший спосіб, ніж до цього звикли наші школярі та студенти. Все це не дозволяє безпосередньо використовувати західні англomовні підручники та посібники, оскільки вони не враховують наших реалій навчання. Виникає необхідність створення методичного забезпечення курсу, в якому би поєднувались принципи західної математичної освіти та реалії нашої шкільної освіти. Методичні посібники англійською мовою (конспекти лекцій, матеріали для самостійної роботи, приклади розв'язання практичних завдань, розрахункові та контрольні роботи зі зразками виконання) повинні містити перелік спеціальних термінів англійською та рідною мовою.

Як бачимо, не дивлячись на певні недоліки навчання англійською, слід зауважити, що вони не є нездоланими і не впливають на якість освіти за умови належної методичної кваліфікації викладача. Безсумнівно, вчитися і вчити іноземною мовою непросто. Однак, почуття, що ти можеш подолати ці труднощі, мотивує як студентів, так і викладачів, позаяк навіть невеликі успіхи на цьому тернистому шляху надихають.